

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-10000, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
Nip 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

MEMORIAŁ
Generał Marii Wittek

ZUC- AK
W-uc
Powstanie

nr
GUNDBERMAN Barbara
zam. Mrokowska
ps. "Jama"

3885/USK
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 3885 / WSK

^{††} GUNDERMAN Barbara

zam. Mrokowka

ps. „Sarna”

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 — relacja właściwa ✓ 42 43

I/2 — dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora ✓ 1 k 25

I/3 — inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację

II.1. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

II/1 — dot. rodziny relatora ✓ 2 k 25 1945

II/2 — dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

II/3 — dot. ogólnie okresu okupacji (1939 — 1945) —

II/4 — dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

II/5 — Inne... —

IV. Korespondencja

z ob. T. Gunderman Aleksandra
zami. Hubert nr 3884 / WSK

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓ 1

..... ✓

I/1 Relacja słabsza

Relacja sporządzona przez Janusza Gundermana dotycząca
Służby wojennej w ZWZ-AK sp. Barbary Gunderman (siostry)
zam. Mrokowka

- wydruk (mpo) 2k., 2s.
- wydruk (mpo) 2k., 2s. (X. 2009r.)

Relacja o służbie w Armii Krajowej mojej nieżyjącej siostry
BARBARY GUNDERMAN - MROKOWSKIEJ
Opracowano na podstawie „SCHEMAT RELACJI WSK”)

B. O służbie bliskiej osobę nieżyjącej.

I. DANE OSOBOWE.

Barbara Gunderman – Mrokowska ps. „Sarna”. Ur. 03.12.1921 r. w Poznaniu.
Zmarła w 1984 r.

Ojciec - Kazimierz z zawodu księgowy, prokurent bankowy. Czynny sportowiec amator. Przed wojną wieloletni prezes Klubu Wioślarskiego „KW – 04” w Poznaniu, po wojnie również wieloletni Komandor Polskiego Klubu Morskiego w Gdańsku. Kapitan Jachtowy Żeglugi Wielkiej, wyróżniony członkostwem Honorowym obu Klubów, odznaczony za zasługi dla rozwoju sportu.

W czasie wojny, po wysiedleniu z Poznania zamieszkuje w Warszawie gdzie działa w konspiracyjnej organizacji „OJCZYŻNA”, przygotowującej m.in. kadry dla Niepodległej Polski.

Matka – Wanda z d. Wolińska była córką mecenasa Adama Wolińskiego zasłużonego w obronie wielkopolskich działaczy niepodległościowych, oraz w procesie „Dzieci Wrzesińskich” w czasie zaborów.

Obecny adres córki nie żyjącej Barbary : Magdalena Mrokowska 81-853 Sopot

II. DANE ŚRODOWISKOWE PRZEDWOJENNE.

Ukończone liceum handlowe w Poznaniu.

Do żadnych organizacji przysposabiających do wojny przypuszczalnie nie należała.

III. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 r.

Nie brała udziału.

IV. ŻYCIORYS „CYWILNY” OKRESU LAT 1939 -1947 .

Miejsce zamieszkania z rodziną do końca 1939 r – Poznań ul. Dąbrowskiego 3 , po wysiedleniu – Warszawa – Żoliborz ul. Dygasińskiego 20, po wojnie Gdańsk – Wrzeszcz i Sopot.

Ostatni adres : 81 – 843 Sopot Ul. Armii Krajowej 55 m.2.

Do wybuchu Powstania Warszawskiego zamieszkiwała z rodziną tj. Ojcem Matką, siostrą i bratem.

Po wojnie z Ojcem w Gdańsku – Wrzeszczu, a po wyjściu za mąż w Sopocie.

W 1947 r. wychodzi za mąż za Jerzego Mrokowskiego z którym miała dwoje dzieci: Magdalenę i Michała. Po śmierci męża w 1963 r. samodzielnie wychowuje dzieci.

V. PRZEBIEG KONSPIR.SŁUŻBY ŻOŁNIERSKIEJ W LATACH 1939 – 1945.

W konspiracji i Powstaniu od 12.03.1941 – 14.10.1945 r. Przynależność – ZWZ – AK. Okręg
Warszawa I Pułk Szwoleżerów AK – III Szwadron.

Dowódcy: Henryk Czernik – ps. „Bimber”.
Zdzisław Kławe - ps. „Edward” - adiutant pułku
Wacław Kalinowski – ps. „Lis”
Andrzej Czerkawski – ps. „Grom”
Jerzy Czerkawski - ps. „Abi”

W czasie okupacji – szkolenie służby wewnętrznej, kurs sanitarny z praktyką w Szpitalu Maltańskim przy ul. Senatorskiej, przenoszenie broni, wykonywanie plansz broni, oraz skryptów dla podchorążówki.
Udział w Powstaniu Warszawskim w dzielnicach Czerniaków i (Mokotów ?) i Sadybie (na barykadach i w szpitalach polowych), wyjście z Warszawy początek października 1944 r.
Matka - wywieziona pod koniec września 1944 r. do obozu koncentracyjnego w Ravensbruck, zaginęła podczas ewakuacji obozu w końcu kwietnia 1945 r.

W konspiracji brali również udział :

- Siostra Aleksandra w konspiracji w tym samym oddziale, w Powstaniu na Czerniakowie i Mokotowie.
- Brat w konspiracji od 1942 r. w NOW - AK Komp „ANIELA” Baon „GUSTAW” w Powstaniu – Wola – St. Miasto - Śródmieście (odznaczony K.W.). Pobyt w Stalagu XI B, a po ucieczce i złapaniu, areszt i pobyt w Stalagu XI A Altengrabow. Powrót do Polski – wrzesień 1946 r.
- Ojciec – jak opisano w p-kcie. I.

Opracował brat nieżyjącej Barbary

kpt.rez mgr. inż. Janusz Gunderman
kpr. Baonu „GUSTAW” NOW - AK

Relacja o służbie w Armii Krajowej mojej niezwiacej siostry
BARBARY GUNDERMAN - MROKOWSKIEJ

Opracowano na podstawie „SCHEMAT RELACJI WSK”)
pkt.B. O służbie bliskiej osoby niezwiacej.

I. DANE OSOBOWE.

Barbara Gunderman – Mrokowska ps. „Sarna”. Ur. 03.12.1921 r. w Poznaniu. Zmarła w 1984 r.

Ojciec - Kazimierz z zawodu księgowy, prokurent bankowy. Czynny sportowiec. Przed wojną wieloletni prezes Klubu Wioślarskiego „KW – 04” w Poznaniu, po wojnie również wieloletni Komandor Polskiego Klubu Morskiego w Gdańsku. Kapitan Jachtowy Żegluga Wielkiej, wyróżniony członkostwem Honorowym obu Klubów, odznaczony za zasługi dla rozwoju sportu w Polsce. W czasie wojny, rozpoczyna w Poznaniu działalność w elitarnej konspiracyjnej organizacji „OJCZYŻNA”^{PS} a w wysiedleniu z Poznania zamieszkuje w Warszawie gdzie kontynuuje działalność w ww. organizacji przygotowującej m.in. kadry dla Niepodległej Polski a zwłaszcza Jej Ziemi Zachodnich. (Udział potwierdzony przez IPN w Poznaniu)
Matka – Wanda z d. Wolińska była córką mecenasa Adama Wolińskiego zasłużonego w obronie wielkopolskich działaczy niepodległościowych, oraz w procesie „Dzieci Wrzesińskich” w czasie zaborów. W czasie Powstania wywieziona do KL Ravensbruck, zaginęła w czasie ewakuacji obozu w kwietniu 1945 r.

Obecny adres córki nie żyjącej Barbary : Magdalena Mrokowska 81-853 Sopot

II. DANE ŚRODOWISKOWE PRZEDWOJENNE.

Ukończone liceum handlowe w Poznaniu.

Do żadnych organizacji przysposabiających do wojny przypuszczalnie nie należała.

III. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 r.

Nie brała udziału.

IV. ŻYCIORYS „CYWILNY” OKRESU LAT 1939 -1947 .

Miejsce zamieszkania z rodziną do końca 1939 r – Poznań ul. Dąbrowskiego 3 , po wysiedleniu – Warszawa – Żoliborz ul. Dygasińskiego 20, po wojnie Gdańsk – Wrzeszcz i Sopot.

Ostatni adres : 81 – 843 Sopot Ul. Armii Krajowej 55 m.2.

Do wybuchu Powstania Warszawskiego zamieszkiwała z rodziną tj. Ojcem Matką, siostrą i bratem.

Po wojnie z Ojcem w Gdańsku – Wrzeszczu, a po wyjściu za mąż w Sopocie.

W 1947 r. wychodzi za mąż za Jerzego Mrokowskiego z którym miała dwoje dzieci:

Magdalenę i Michała. Po śmierci męża w 1963 r. samodzielnie wychowuje dzieci.

V. PRZEBIEG KONSPIR. SŁUŻBY ŻOŁNIERSKIEJ W LATACH 1939 – 1945.

W konspiracji i Powstaniu od 12.03.1941 – 14.10.1945 r. Przynależność – ZWZ – AK.
Okręg Warszawa I Pułk Szwoleżerów AK – III Szwadron.

Dowódcy: Henryk Czernik – ps. „Bimber”.
Zdzisław Klawe - ps. „Edward” - adiutant pułku
Wacław Kalinowski – ps. „Lis”
Andrzej Czerkawski – ps. „Grom”
Jerzy Czerkawski - ps. „Abi”

W czasie okupacji – szkolenie służby wewnętrznej, kurs sanitarny z praktyką w Szpitalu Maltańskim przy ul. Senatorskiej, przenoszenie broni, wykonywanie plansz broni, oraz skryptów dla podchorążówki.

Udział w Powstaniu Warszawskim w dzielnicach Czerniaków i (Mokotów ?) i Sadybie (na barykadach i w szpitalach polowych), wyjście z Warszawy początek października 1944

W konspiracji brali również udział :

- Siostra Aleksandra w konspiracji w tym samym oddziale, w Powstaniu na Czerniakowie i Mokotowie.
- Brat w NOW - AK Komp „ANIELA” Bat. „GUSTAW” w Powstaniu – Wola – St. Miasto - Śródmieście (odznaczony K.W.). Pobyt w Stalagu XI B, a po ucieczce i złapaniu, areszt i pobyt w Stalagu XI A Altengrabow. Powrót do Polski – wrzesień 1946 r.
- Ojciec – jak opisano w p-kcie. I.

Posiadane odznaczenia :
Warszawski Krzyż Powstańczy

Opracował brat niezjawnej Barbary

kpt. rez mgr inż. Janusz Gunderman
kpr. Bat. „GUSTAW” NOW - AK

I / 2 Dokumenty (sensu stricto) dot. relatora

- Legitymacja (ksero) adnaceenia Gunderman Barbary
Warszawskim Kozim Powstanczym, uchwała Rady Periotwa
o dn. 27.01.1982, 1k. 2s.

1 | 2-1

Uprzejmie zawiadamiam, że w ramach Zgrupowania "KRYSKA"
Warszawski Krzyż Powstancy otrzymają **żołniersze** 3 szwadronu
1 Pułku Szwoleżerów.

W ich imieniu zapraszam na uroczystość dekoracji.

Przewodniczący
Komisji Propagandy i Impre -

[Signature]
kpt. rez. Jerzy Czerniawski

ŚWIATOWY ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY
ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG POZNAŃ
60-713 Poznań, Al. Niepodległości 16, tel. 061-85-41-462
ŚRODOWISKO ŻOŁNIERZY OBSZARU WARSZAWSKIEGO
"SYRENA"

Stwierdzam zgodność odpisów
z oryginałami

Poznań, dnia 04.08.2008

WICEPREZES SZZAK
Środowisko "SYRENA"
Jan Puzanowski

POLSKA RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

LEGITYMACJA

Nr 24-82-48 K

WARSZAWA

dn. 27 stycznia 1982 r.

UCHWAŁĄ RADY PAŃSTWA

z dnia 27 stycznia 1982 r.

odznaczony/a został/a

GUNDERMAN-

Ob. MROKOWSKA

Barbara c. Kazimierza

WARSZAWSKIM
KRZYŻEM POWSTAŃCZYM

PRZEWODNICZĄCY
RADY PAŃSTWA

[Signature]

VERTE

Środowisko Żołnierzy
Zgrupowania A.K. „KRYSKA”
przy Stoł. Zarządzie ZBOWiD
00-182 Warszawa ul. Dubois 9

1/2-2

Warszawa dn. 20.04.1982

Cyprian Gołębski

"Choć wszędzie rozproszeni w kraju i za krajem,
Pamiętajmy na związki łączące nas wzajem:
Czy kto osiadł nad Brawą czyli wedle Donu,
Powinność dla ojczyzny nie zgaśnie do zgonu!"

Kol. *Gunderman - Mrokowska*
Barbara

Nr. Ewid.

241
.....

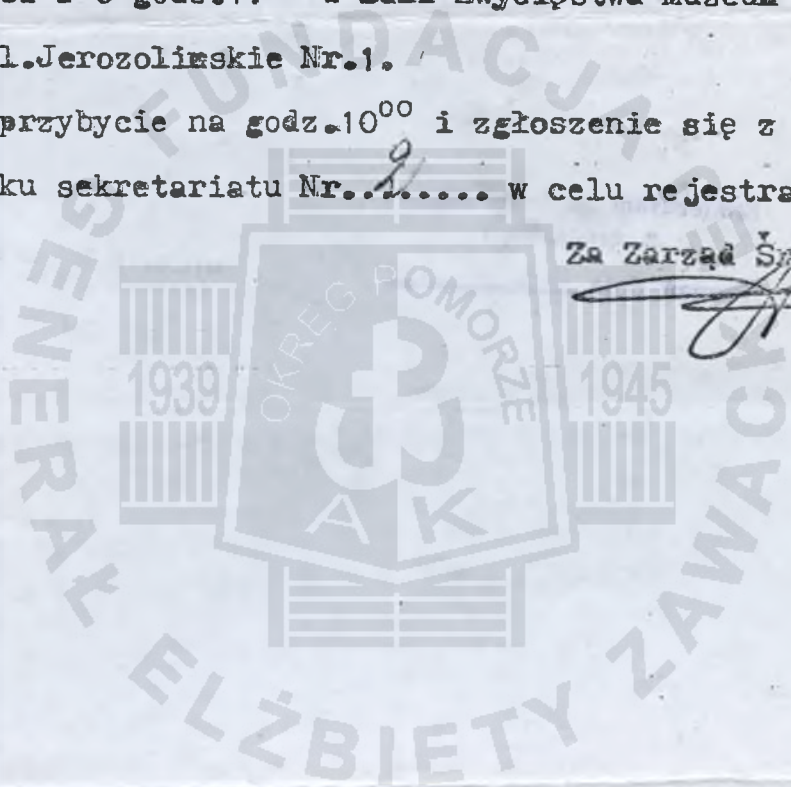
ZAPROSZENIE

Zarząd Środowiska uprzejmie zaprasza na uroczystość dekoracji
Warszawskim Krzyżem Powstańcym-1944 która odbędzie się w dniu
16 maja 1982 r o godz. 11⁰⁰ w Sali Zwycięstwa Muzeum Wojska Polskiego
Warszawa Al. Jerozolimskie Nr. 1.

Prosimy o przybycie na godz. 10⁰⁰ i zgłoszenie się z zaproszeniem
przy stoliku sekretariatu Nr. *2*..... w celu rejestracji.

Weste

Za Zarząd Środowiska

III / 1 Materiały dot. rodziny relatora

- Życiorys Janusza Gundermana (brat Barbary)
lk. 10. (IX 2009), ksero
- Życiorys Kazimierza Gundermana (ojciec Barbary)
lk. 10. (III 2009), ksero

Życiorys Janusza Gundermana

1. Dane osobowe i rodzinne.

Imiona – Janusz, Tadeusz. Nazwisko - Gunderman ur. 24.11.1926 r. w Poznaniu.

Ojciec : Kazimierz Gunderman, Księgowy – prokurent. Czynny sportowiec. Przed wojną prezes Klubu Wioślarskiego z r.1904 (KW – 04) , a po wojnie wieloletni Komandor Polskiego Klubu Morskiego w Gdańsku. Kapitan Jachtowy Żeglugi Wielkiej, wyróżniony Członkostwem Hono - rowym obu Klubów, odznaczony za zasługi dla rozwoju sportu w Polsce. W czasie wojny, po wysiedleniu z Poznania, zamieszkuje z rodziną w Warszawie, a po wojnie w Gdańsku – Wrzeszczu. (patrz - konspiracja)

Matka : Wanda z d. Wolińska, była córką mecenasa Adama Wolińskiego , zasłużonego w obronie wielkopolskich działaczy niepodległościowych, oraz w procesie „Dzieci Wrzesińskich” w okresie zaborów. We wrześniu 1944 r. , w czasie Powstania, wywieziona z Warszawy do KL Ravensbrück zagięła w czasie ewakuacji obozu w kwietniu 1945 r.

Siostry :Barbara zm. 1984 r., Aleksandra zm. 2000 r. (patrz - konspiracja)

Żona : Mirosława z d. Tomaszewska. (Alina z d. Januszkiewicz zm. 1991 r.)

Córka : Katarzyna Gunderman - Kopczyk zam. 61 – 255 Poznań

2. Miejsce zamieszkania, wykształcenie, praca, działalność społeczna.

Miejsce zamieszkania : do wysiedlenia w 03.1940 w Poznaniu, następnie do 10.1944 r. w Warszawie, po kapitulacji Powstania, wywiezieniu do obozu jenieckiego i uwolnieniu, aż do 09.1946 r. w Niemczech. Po powrocie do kraju w Gdańsku – Wrzeszczu u Ojca, a od 1947 r. do chwili obecnej w Poznaniu przy ul. kod 60-237.

Przed wojną ukończyłem szkołę powszechną przy gimn. i lic. Adama Mickiewicza, gimnazjum na tajnych kompletach w Warszawie i polskim gimnazjum im. Jana Kasprowicza utworzonym w Niemczech, po powrocie do Polski, liceum w Gdańsku, a studia wyższe na Politechnice Poznańskiej gdzie uzyskałem stopień mgr. inż. budownictwa lądowego.

Jako starszy projektant pracowałem Poznańskim Biurze Projektów Budownictwa Przemysłowego i Biurze Studiów i Projektów Łączności w Poznaniu., gdzie sprawowałem również funkcję przewodniczącego Komisji Zakładowej N.S.Z.Z. „Solidarność”. Od 1993 r. należę do Świat. Zw. Żołn. AK,- Okr. Wlkp. gdzie jestem przew. Kom. Odzn. i Awansów i od 2008 r. prezesem Srod. „SYRENA”.

4. Konspiracja, Powstanie i niewola

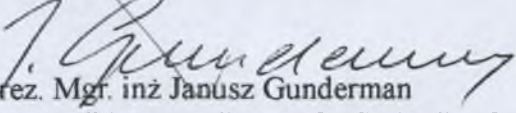
W 1941 r. wstępuję do Hufców Polskich, skąd w 1942 r. przechodzę do Narodowej Organizacji Wojskowej, podporządkowanej w tymże roku dowództwu Armii Krajowej, gdzie otrzymuję nr 2671. W Powstaniu Warszawskim biorę udział, w stopniu st. strzelca Batalionu „GUSTAW” Komp. „ANIELA”, w walkach na Woli, Starym Mieście i Śródmieściu. Po kapitulacji zostaję wywieziony do stalagu Fallingbostel XI B, a stamtąd do pracy hucie miedzi. Po nieudanej ucieczce i odbyciu aresztu skierowany do stalagu Altengrabow XI A. Uwolnienie w kwietniu 1945 r.

W konspiracji działali również:

Ojciec: w elitarnej organizacji „OJCZYŻNA” przygotowującej kadry dla Niepodległej Polski, ze szczególnym uwzględnieniem przyszłych Ziem Zachodnich (Uczestnictwo potwierdzone przez IPN w Poznaniu.)

Siostry: Od 1941 r. ZWZ AK w Warszawie, w I pułku Szwoleżerów w szeregach którego biorą udział w walkach na Czerniakowie, Mokotowie i Sadybie.

Posiadane odznaczenia: Krzyż Walecznych, Krzyż Armii Krajowej, Warszawski Krzyż Powstańczy, Krzyż Partyzancki, Odzn. „Weteran Walk o Niepodległość”, „Akcja Burza” i inne.

Kpt. rez. Mgr. inż. Janusz Gunderman
Kpr. Komp. „ANIELA” Bat. „GUSTAW” NOW AK

Poznań wrzesień 2009 r.

Życiorys Kazimierza Gundermana

1. Dane osobowe i rodzinne.

Imiona – Kazimierz , Ignacy. Nazwisko – Gunderman

Imiona rodziców – Władysław, Władysława

Data i miejsce urodzenia i zgonu – * 2.02.1895 r. Inowrocław, + 12.01.1978 r. Gdańsk – Wrzeszcz

Żona – Wanda z d. Wolińska - (córka mec. Adama Wolińskiego, obrońcy działaczy niepodległościowych a także w procesie „Dzieci Wrzesińskich”, w czasie zaboru pruskiego. (PKŁ.G)

Córki : Barbara - * 1921 r. +1984 r. - wykształcenie śr. handlowe

Aleksandra - * 1922 r. +2000 r. - wyższe – inż. architekt

Syn : Janusz - * 1926 r. ----- - - - - - mgr. inż. budownictwa

2. Miejsce zamieszkania.

Przed wojną - Poznań

W czasie wojny - Warszawa

Po wojnie – Gdańsk – Wrzeszcz

3. Wykształcenie.

Średnie ekonomiczne.

Wyższy Kurs dla Księgowych Rewidentów w Wyższej Szkole Handlowej w Poznaniu.

4. Praca.

Od 1912 r. - 1925 r. w bankowości jako prokurent.

Od 1925 r – 1940 r. w Centrali Rolników S.A. obejmującej Wielkopolskę, Pomorze i Śląsk, jako prokurent, główny księgowy.

Od 1940 r. - 1945 r. jw. przemianowanej na Landwirtschaftliche Zentralstelle w Warszawie.

Od 1945 r. - W Gdańsku – Wrzeszczu w Warszawskim Towarzystwie Transportowym, oraz innych przedsiębiorstwach związanych z gospodarką morską (Zarządy Portów, Stocznie Remontowe itp.)

5.Sport.

Od 1912 r. członek poznańskiego Klubu Wioślarskiego KW-04.

W 1915 r. i 1919 r. wybrany na sekretarza, w 1925 r. na v-ce prezesa ds. sportu, a 1934 r. na prezesa, którą to funkcję pełni do wybuchu wojny. Bierze czynny udział w wyprawach turystycznych oraz regatach. Za wybitne zasługi dla klubu w 1949 r. zostaje wyróżniony tytułem Członka Honorowego.

W 1945 r. po przeniesieniu się do Gdańska wstępuje do Polskiego Klubu Morskiego, gdzie szkoląc się w sztuce żeglowania otrzymuje po latach PATENT Kapitana Jachtowego Żeglugi Wielkiej. W 1948 r. zostaje wybrany sekretarzem, w 1957 r. v-ce Komandorem, a w 1959 r. Komandorem Klubu.

Pełnił również funkcję skarbnika, a także członka komisji rewizyjnej Zarz. Okr. Polskiego Związku Żeglarskiego w Gdańsku.

Za zasługi dla sportu żeglarskiego otrzymuje szereg wyróżnień i dyplomów.

6.Konspiracja.

W czasie wojny działa w elitarniej organizacji podziemnej „OJCZYŻNA” przygotowującej m.in. kadry dla Niepodległej Polski, ze szczególnym uwzględnieniem Ziemi Zachodnich mających powrócić w granice Rzeczypospolitej. (Potwierdzenie znajduje się w aktach IPN. W Poznaniu).

Żona Wanda wywieziona do KC. Ravensbrück zaginęła w czasie ewakuacji obozu w kwietniu 1945 r.

Córki od 1941 r. w konspiracji w I Pułku Szwoleżerów, walczą w Powstaniu Warszawskim na Czerniakowie, Mokotowie i Sadybie

Syn od 1941 r. w Hufcach Polskich, a od 1942 r. Narodowej Organizacji Wojskowej, podporządkowanej dowództwu A.K., walczy w Powstaniu Warszawskim na Woli, Starym Mieście i Śródmieściu. Odzn. KW.

Opracował : syn kpt. rez.mgr.inż. Janusz Gunderman
kpr. Bat. „GUSTAW” NOW-AK

Poznań marzec 2009 r.

J. 3885/WSK

GUNDERMAN Barbara

zam. MIROKOWSKA

ps. "Sarna"

(v) Nazwiskowe karty informacyjne: 1.

i

J. 3885/WSK

242-AK
Warszawa

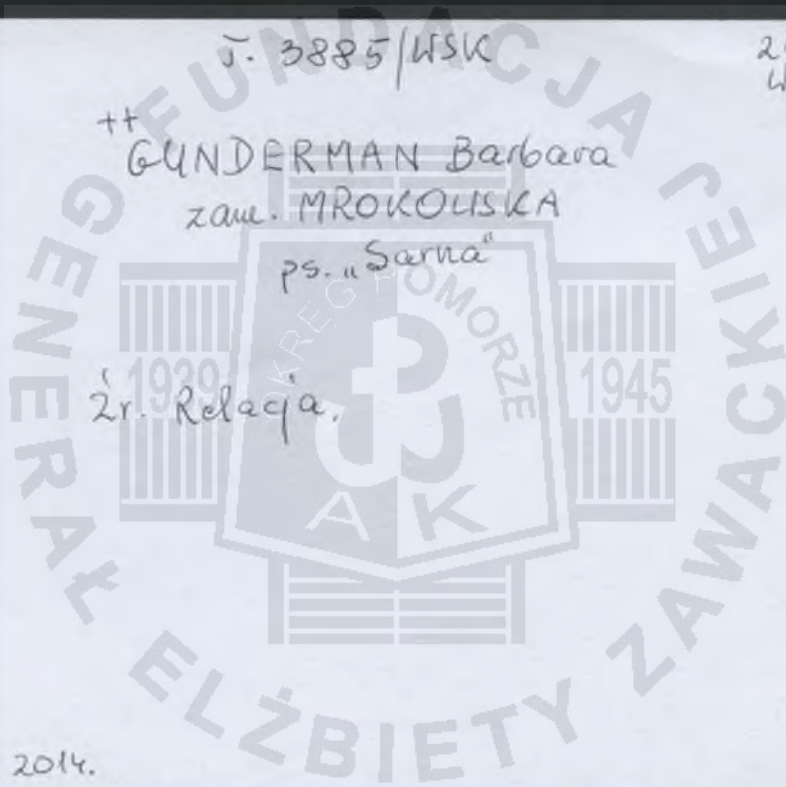
++
GUNDERMAN Barbara
zam. MROKOUSKA

ps. "Sarna"

1930
Zr. Relacja.

1945

3. Roj'el 2014.

J. 3885 / WSK

++
GUNDERMAN Barbara
zam. MROKOWSKA

VI. Fotografie:

- Zdjęcie pamiątkowe Barbary Gunderman-
Mrokowskiej.
(b.d.)

Barbara Gunderman - Mrokowska.

Barbara
Ganderman-Troková

GUNDERMAN Barbara

